

Monumentnummer*: 515513

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 2 september 2002
Kadaster deel/nr: 82748/160

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Thesinge		Groningen		Groningen		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerkstraat	7		9797 PD	Thesinge		
Kerkstraat	9		9797 PD	Thesinge		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kad. object*	Appartement	Grondperceel		
ten Boer	I			1881		
ten Boer	I			1928		
ten Boer	I			1929		

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het in eclectische stijl gebouwde KERKGEBOUW (nr. 7), en de bijbehorende PASTORIE (nr. 9) en een eenvoudig ijzeren HEKWERK op muurtje, zijn gebouwd in 1876 voor de gereformeerde kerk (Afgescheidenen). Aan het eclectische ontwerp en de bouw is de naam van de Thesinger timmerman Kluin verbonden. Deze lijkt zich voor wat betreft het ontwerp voor de kerk te hebben laten inspireren door de uit 1871 daterende gereformeerde kerk te Roodeschool; voor wat betreft het interieur door dat van de Nederlands Hervormde kerk te Thesinge. De kerk bevat nog de oorspronkelijke inventaris met onder meer het orgel uit 1920 van de hand van de herbergier/timmerman annex orgelreparateur en -bouwer Marten Eertman uit Noordwolde. Kerk en pastorie zijn met elkaar verbonden door als gevolg van verbouwingen niet monumentaal tussenlid (oorspronkelijk het koetshuis). Het fietsenhok heeft geen monumentale waarde en is derhalve voor de bescherming van ondergeschikt belang. In de voortuin van de pastorie staan twee monumentale kastanjabomen die mogelijk nog uit de bouwtijd dateren en van belang zijn voor zowel het geheel van kerk en pastorie als het straatbeeld.

OMSCHRIJVING

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kerkgebouw op rechthoekige plattegrond, grotendeels opgetrokken in schone baksteen en gedekt door een zadelschilddak belegd met geglazuurde Friese golfpannen. Symmetrische kopgevel, verlevendigd door accenten van gepleisterde baksteen. Gevel, met gepleisterde plint, verticaal geleed door vier lisenen en horizontaal door een lijst, waarin hardstenen stichtingssteen met het jaartal 1876. Ingangstravee met dubbele deur onder een half rond bovenlicht met glas-in-lood in de vorm van een gestileerde rijzende zon; in de geveltop vrij fors roosvenster met gietijzeren maaswerk van cirkels en een omlijsting van pleisterwerk. Middentravee bekroond door kleine toren boven uitgemetselde aanzet; vierkante, met leien beklede basis; smallere opengewerkte schacht met gietijzeren hekjes en eveneens met leien bedekte, ingesnoerde spits met windvaan in de vorm van een engel. De rechterzijgevel verticaal geleed door een vijftal lisenen, waartussen gietijzeren rondboogvensters met cirkel- en boogvormige tracering. In de rechtertravee een roosvenster, met dito tracering. In de rechterzijgevel twee identieke vensters boven het voormalige koetshuis. Het originele bovenste gedeelte van de achtergevel is blind en geleed door lisenen. Gaaf INTERIEUR, met deels 19de-, deels 20ste-eeuwse inventaris, symmetrisch opgezet met centrale plaats voor orgel aan westzijde en kansel aan oostzijde. Drie rijen gehoute banken; houten lambrisingen Houten overwelling met twee cirkelvormige ontluuchtingsgaten met gietijzeren roosters; trekbanken op consoles; profiellijsten. In de oostelijke wand twee rondboogvormige blinde vensters. Kansel met scheluw trap met gietijzeren spijlen in de balustrade en zwevende kuip met panelen van zwart glas; knoop midden onder; zeshoekig klankbord met profiellijst en kuifbekroning. Voor de kansel een gebogen doophek met gietijzeren spijlen, houten knoppen en een lezenaar. Aan weerszijden van de kansel een overhuifde herenbank met fronton. Doopvont uit de jaren '20; gietijzeren kroonluchters. Orgelgalerij (met twee rijen houten banken) op gemarmerde houten kolommen; balustrade met spiegelboogpanelen en houten knoppen. Vijf pijpvelde tellend orgel, waarvan de drie torens bekroond door marmeren vazen (buitenste torens), bazuinengel (centrale toren). Eénklaviers mechanisch orgel met aangehangen pedaal door M. Eertman (1920). Neobarok orgelfront met bijbehorend lofwerk, eveneens naar ontwerp van Eertman.

De pastorie is een verdiepingloos pand, opgetrokken vanuit een oorspronkelijk L-vormige plattegrond, in schone en gepleisterde baksteen en gedekt door een met pannen belegd, afgeknot schilddak met twee schoorstenen; gepleisterde plint. De voorgevel symmetrisch ingedeeld: in portiek, waarvoor hardstenen stoepje, paneel-vleugel deur met gesneden stolpnaald en gietijzeren raamroosters onder getoogd bovenlicht met glas-in-lood; op de hoeken halfzuiltjes; profiellijst met kuif; gecanneleerde pilasters; aan weerszijden van de entree twee vensters in profiellijst met kuif; dakkajuit met getoogd T-raam binnen profiellijst; het geheel gevat binnen entablement, pilasters en gebroken, geprofileerde kroonlijst. In de rechter zijgevel vijf vensters als in de voorgevel; twee ervan blind. De detaillering van de achtergevel met uitzondering van de beide getoogde vensters weinig oorspronkelijk. In de linker zijgevel twee vensters als die in de voorgevel.

Waardering

Het kerkgebouw met waardevolle interieuronderdelen en orgel en de pastorie zijn van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische, de architectuurhistorische en de ensemblewaarde.

Het kerkgebouw:

- is van cultuurhistorisch belang als goed en representatief voorbeeld van een kerkgebouw verbonden met een bijzondere kerkelijke overtuiging, te weten die der Afscheidenen;

- is van architectuurhistorisch belang vanwege de voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en detaillering van in- en exterieur en vanwege de samenhang daartussen;
- heeft ensemblewaarde vanwege zijn betekenis voor het dorpsbeeld een vanwege de visuele en functionele samenhang tussen kerk en pastorie;
- is van belang vanwege de herkenbaarheid en de redelijk grote mate van gaafheid van in- en exterieur;
- heeft zeldzaamheidswaarde vanwege de aanwezigheid van een gaaf interieur.

De pastorie:

- is van cultuurhistorisch belang als onderdeel van het geheel van kerkgebouw en pastorie;
- is van architectuurhistorisch belang vanwege de voor de bouwtijd karakteristieke vormgeving en detaillering;
- heeft ensemblewaarde vanwege de sterke visuele en functionele samenhang met de kerk;
- is van belang vanwege de herkenbaarheid en de grote mate van gaafheid van het exterieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk